

Obsah

Úvod	9
1. Sociologie jako věda a zdravý rozum („laická sociologie“)	11
Laická sociologie a „přirozený postoj ke světu“	11
Zdravý rozum a předsudečné myšlení	15
2. O čem sociologie je a k čemu je na světě	21
Základní sociologické problémy: prostý výčet	21
Sociologie a jiné vědy	26
K čemu je sociologie na světě	28
3. Sociologie a výzkum (nejen) veřejného mínění	31
Sociologie v praktickém životě	31
„Nerozhodní“ a pravidlo tzv. sebesplňujícího se proroctví	33
Odhad volebních preferencí a tzv. spirála mlčení	35
Malé ohlédnutí do minulosti výzkumu: od kdy a co se vlastně zkoumalo?	36
Úskalí výzkumu veřejného mínění	39
4. Jak se stáváme lidskými bytostmi:	
socializační proces a sociální interakce	47
Co je „sociální kontext“?	47
O tzv. sociálním inženýrství aneb lze „racionálně konstruovat lepší svět“?	48
„Vrozená“ nerovnost jako sociální problém	49
Člověk jako biologická bytost: za co mohou (a nemohou) geny	51

Nezamýšlené důsledky přílišné „víry v dědičnost“: eugenika- - - - -	54
Sociální učení a socializace - - - - -	56
Socializace, personalizace, sociální role a identita - - - - -	58
Jazyk a sociální kapitál - - - - -	62
Společnost jako soubor „sociálních polí“: kapitál jako zdroj sociálních konfliktů - - - - -	66
Kultura a sociální struktura: předběžné shrnutí dalšího výkladu - - - - -	68
5. Kultura a společnost - - - - -	71
Tři základní systémy, které tvoří rámec našich životů- - - - -	71
Pokus o výchozí vymezení - - - - -	73
Skladba kultury - - - - -	77
„Anatomie“ kultury - - - - -	80
Co máme společné a v čem se lišíme: kulturní relativismus- - - - -	82
Populární kultura: problém nebo pseudoprobém? - - - - -	85
6. Sociální skupiny a davy v moderní společnosti - - - - -	89
Sociální skupiny nebo sociální sítě? - - - - -	89
Primární skupiny - - - - -	92
Rodina, z níž vycházíme: jak se proměnila v průběhu půlstoletí- - - - -	94
Charakteristiky skupiny ve vlastním slova smyslu - - - - -	98
Skupiny členské a referenční - - - - -	101
Davy jako zvláštní druh sociálních skupin - - - - -	102
7. Sociální nerovnost: stavy, třídy, vrstvy - - - - -	107
Proč je sociální nerovnost klíčovým sociologickým problémem? - - - - -	107
Stavy, třídy a vrstvy: konzistence statusu - - - - -	108
Status a sociální stratifikace - - - - -	112
Rozvrstvení (stratifikace) a sociální pohyb (mobilita) - - - - -	113
Ideologie vysvětlující sociální rozvrstvení a nerovnost - - - - -	117
Co se společenskými třídami aneb je Marx úplně mrtev? - - - - -	118
8. Sociální deviace a sociální kontrola - - - - -	125
Základní pohledy na deviantní chování - - - - -	125
Podoby deviace a toleranční mez - - - - -	128
Sociální kontrola - - - - -	130

9. Čím sociologie byla dříve a čím chce být dnes-	133
Již staří Řekové...	133
Protosociologie a sociologie	134
O původu sociologie (aneb o zrodu sociologie z „evropského zázraku“)	137
První pokus o ustavení sociologie jako vědy: Auguste Comte	139
Karel Marx a teorie třídního konfliktu jako „lokomotivy dějin“	141
O dějinách sociologie opravdu naposledy:	
společnost řádu a společnost konfliktu	144
Několik slov o moderní sociologii	145
 10. Společnost na cestách vývoje	153
Dva modely „české cesty“ k současné společnosti	153
Proměna tradiční společnosti v moderní (tržně ekonomickou, kapitalistickou)	154
Negativní průvodní jevy procesu přeměny tradiční společnosti v moderní	156
Cesta k postindustriální společnosti, informační společnosti a společnosti vědění	161
Totalitarismus jako slepá cesta vývoje moderních společností	164
Postindustriální společnost jako naše počínající současnost a (téměř jistá) budoucnost	168
Nová společnost, nová pojmenování, nové problémy	174
 Shrnutí-	181
1. Sociologie a společnost	181
2. Soudobá sociologie	184
3. Postmoderní sociologie	187